

% umaknili. Toda gobavosti s tem kljub vsemu niso izkoreninili. Kar zadeva zločine, smo mi - 4 - še vedno v srednjem veku..."

"sploh ne spleha poskusiti", da bi našel pravo pot, ki jo je morda zgrešil že v otroštvu? Kdo bo prvi vrgel kamen? Tudi najtežji zločinec ima možnost odrešenja, smrtna kazen pa mu to možnost dokončno (vsaj na tem svetu, ki naj bi bil edini) vzame. Citiral bom odstavek, ki ga je zapisal francoski odvetnik Badinter, ki je v procesu leta 1970 v Franciji zagovarjal nekega obsojenca na smrt:

"Ne maram zločina, tega bednega izraza človeške nesreče. Družba, ki ne bi bila pristranska, bi se morala nenehno ukvarjati z zločinom kot z rakom ali tuberkulozo. Toda ljudje zamenjujejo zločine in zločince. Zločince zapirajo ali celo ubijajo, vendar na ta način zločini ne izginejo, njihovo število ne upada. V srednjem veku so gobavce izgnali iz mest, prisilili so jih, da so nosili zvončke kot živina, da bi se zdravi ljudje pravočasno Posebej je treba poudariti, da je smrtna kazen v popolnem nasprotju %

s humanistično vizijo socialistične družbe in s tistimi civilizacijskimi tokovi, ki si prizadevajo za zmanjšanje nestrpnosti in nasilja. Proti smrtni kazni je pisal že Marx v "Sveti družini". Za marksizem je človek družbeno bitje in kot tak ne stoji v praznem prostoru, tudi zločinec ne. To pa po drugi strani ne pomeni, da se je treba zavzemati za nekakšno "socializacijo zločina", za zmanjšanje odgovornosti človeka kot posameznika. Ne gre za "manj krivde", temveč za drugačen odnos do zločinca kot človeka.

V zvezi z družbeno pogojenostjo zločina pa se globoko strinjam s stališčem, ki ga je zapisala neka bralka revije Mladina, bralka, ki se je tudi sama pridružila pobudi za odpravo smrtne kazni v SFRJ:

"Jaz osebno bi bila zoper smrtno kazen tudi v primeru, da ne bi bila vsa človeška dejanja družbeno pogojena in bi potemtakem moral nositi zanj vso odgovornost le storilec."

Tretji pomemben argument proti smrtni kazni je dejstvo, ki temelji na statističnih raziskavah, da smrtna kazen nima preventivnega učinka. O tem raziskavah (v ZDA, Franciji, Vel. Britaniji) bodo bolje spregovorili drugi, ki so o tem bolj poučeni. K temu argumentu lahko dodam naslednje: Tudi če bi smrtna kazen imela preventivni učinek, ali ne bi bila takšna preventiva popolnoma cinična? : Zato, da bi